

К О Н Ц Е П Ц И Я

**за работата като административен ръководител –
председател на Районен съд – Варна**

изготвена от Магдалена Колева Давидова-Янева – административен
ръководител – председател на Районен съд – Варна,

участник в процедура за избор на административен ръководител на
Районен съд - Варна

Уважаеми дами и господа, членове на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет,

На основание чл. 194а, ал 2 от ЗСВ, в качеството ми на кандидат за длъжността „Административен ръководител – председател“ на Районен съд – Варна, предоставям на вниманието Ви своята концепция за виждането ми за посоката, в която Районен съд – Варна да продължи да се развива в следващите 5 години.

Лична мотивация

Професионалният ми път в съдебната система започна преди повече от 23 години. Съдийският ми стаж е над 15 години, като през последните 5 съм била председател на Районен съд – Варна.

Утвърждаването на Районен съд – Варна като независима и авторитетна институция, функционираща прозрачно, с активното професионално участие на работещите в нея, може да бъде постигнато единствено чрез осъзнаване и приемане на екипния модел на работа, чувството за институционална идентичност и ангажираност с целите, формулирани от ръководството, но споделени и от състава на съда. Това са принципи, които и в момента прилагам в работата си, които са се утвърдили като работещи в годините и в които наистина вярвам. Това заявих в заключението на концепцията, която представих пред членовете на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет във връзка с кандидатстването ми за длъжността „Административен ръководител – председател на Районен съд – Варна“ преди 5 години. След края на първия си мандат като председател на институцията още по-категорично заставам зад казаното тогава.

Последните 5 години бяха белязани от интензивни промени в съдебната система. Процесът на въвеждане на електронното правосъдие на практика обуслови съвършено нова концепция за документооборота. Промените се отразиха във всяка от сферите на дейността на съда както по отношение на работата по делата, така и по отношение на входящите и изходящите документи, достъпа до делата и обслужването на гражданите.

Процесите, на които сме свидетели, не могат да бъдат обезпечени еднолично и самостоятелно, въпреки волята и желанието на административния ръководител, а единствено и само в духа на екипност, подкрепа и ангажираност на съответните нива в институцията.

По време на първия си мандат имах възможността да участвам в три работни групи – за последващ мониторинг и оптимизация на Единната информационна система на съдилищата, централизирано разпределение на заповедни производства и по определяне на категорията дела, по които актовете не подлежат на публикуване. Ефективното ми участие във всяка от работните групи е пряко свързана с активното комуникиране на възникналите въпроси както със съдиите, така и със служителите в Районен съд – Варна. Удовлетвореност ми дава и обстоятелството, че работата която беше свършена в рамките на тези формати, доведе до оптимизиране на работните процеси и в останалите съдилища.

След изминатия път досега, разбира се, редом със съдиите и съдебните служители, в края на мандата си, още по-категорично мога да заявя, че съм наясно в каква посока следва да продължи развитието на Районен съд – Варна. Убедена съм, че имам воля, енергия, професионални, но и лични качества, да продължа да работя за това съдът да бъде разпознаваем, ефективен, модерен, ориентиран към хората, предлагащ правораздаване и административни услуги, адекватни на съвременните условия.

Анализ и оценка на състоянието на РС – Варна. Очертаване на достиженията и проблемите в досегашната дейност.

Районен съд – Варна е най-големият измежду районните съдилища в съдебния район на Окръжен съд – Варна. Дейността на институцията обхваща територията на шест общини – Варна, Аврен, Аксаково, Белослав, Бяла и Долни Чифлик. Според данните на НСИ към края на 2024г. населението на област Варна е 437 521 души, което я нарежда на трето място след София и Пловдив.

1. Кадрова обезпеченост.

1.1. Съдии, държавни съдебни изпълнители, съдии по вписванията.

Определената щатна численост за магистрати за Районен съд – Варна към м. октомври 2025г. е 57 щатни бройки, разпределени както следва: административен ръководител – председател; заместник на

административния ръководител – председател – 3 щатни бройки и съдии – 53 щатни бройки, от които 1 щатна бройка е незаета.

Съдиите са разпределени в две отделения: 20 съдии по щат в наказателно отделение (в действително работещи 18 съдии) и 37 съдии в гражданско отделение (действително работещи 30).

В концепцията си преди пет години заявих, че щатът за съдии е близък до оптималния и при окомплектоване на състава, натовареността на работещите в институцията магистрати би била в границите на нормалните параметри. В действителност обаче по време на мандата ми като административен ръководител един от основните въпроси за разрешаване бе кадровата обезпеченост. В резултат на приключилия конкурс за повишаване в длъжност, през второто полугодие на 2022г. седем съдии бяха преназначени в Окръжен съд – Варна и Окръжен съд – Русе, а през 2023г. един съдия бе назначен за административен ръководител – председателя на Районен съд – Провадия. Липсата на регулярно провеждане на конкурси за заемане на свободни длъжности доведе до кадрови дефицит в съдилищата от по-висок ранг, който дефицит през годините се преодоляваше с командироване на магистрати от Районен съд – Варна. Ползването на продължителни отпуски за раждане и отглеждане на дете и такива при временна неработоспособност, допълнително комплицира ситуацията. С пълното разбиране, че обезпечаването на работата не стои на дневен ред само в Районен съд – Варна, възможните и предприети действия бяха насочени към командироване в институцията на младши съдии от Окръжен съд – Варна, откомандироване на районни съдии, които да разглеждат насрочените от тях дела или такива от колеги, ползващи отпуск поради временна неработоспособност. В основата на справяне със ситуацията обаче стоят развитото чувство на отговорност и високият професионализъм на колегите съдии, правораздаващи в Районен съд – Варна.

Определената щатна численост за държавните съдебни изпълнители е 9 щатни бройки, а за съдиите по вписванията – 13 щатни бройки. Към момента щатът за тези длъжности е попълнен.

1.2. Съдебна администрация.

Определената щатна численост за съдебни служители за Районен съд – Варна към м. октомври 2025г. е 170.5 щатни бройки, от които 3.5 са незаети. Разпределението на същите е както следва:

- ръководни длъжности – съдебен администратор, главен счетоводител, административен секретар и ръководител сектор – управление и контрол на стопанисване на съдебното имущество;

- обща администрация – системни администратори 6 щатни бройки; връзки с обществеността; счетоводител – 2 щатни бройки; специалисти – 4 щатни бройки; работник по поддръжката; шофьор; куриери – 4 щатни бройки; чистач – 5.5 щатни бройки;

- специализирана администрация – съдебни помощници – 9 щатни бройки; завеждащ служба – 7 щатни бройки; съдебни секретари – 53 щатни бройки; съдебни деловодители – 58 щатни бройки и призовкари – 15 щатни бройки.

Съотношението магистрати, държавни съдебни изпълнители и съдии по вписванията към съдебни служители е 2.16.

Кадровата обезпеченост и за съдебни служители бе сред основните въпроси за разрешаване. По време на управленския ми мандат 21 съдебни служители придобиха право на пенсия за осигурителен стаж и възраст. По взаимно съгласие и на други основания трудовото правоотношение бе прекратено с 24 съдебни служители. Основно предизвикателство бе обезпечаването на съдопроизводствената дейност със съдебни секретари, които да притежават необходимите мотивация и умения. Неоднократно бяха обявява свободни работни места за съдебни секретари както през специализирани сайтове, така и на интернет страницата на институцията. Кандидатите, които се явяваха обаче не притежаваха машинописни умения, което ги правеше неподходящи за изпълнение на служебните задължения за „съдебен секретар“. В рамките на сътрудничеството си с варненско учебно заведение, в което се подготвят кадри за съдебна администрация, ръководството обяви на първия завършващ випуск възможността за започване на работа. За съжаление въпросът с обезпечаване щата за съдебни секретари и днес продължава да е актуален.

С оглед насърчаване на екипната работа са сформирани екипи – магистрат/съдебен помощник/съдебен секретар/съдебен деловодител, като съдебните помощници в Наказателно отделение работят с по девет съдии, в Гражданско отделение с по четири, а един съдебен деловодител обезпечава работата в два съдебни състава.

През периода на мандата ми като председател бяха предприети мерки, насочени към взаимна заменяемост на служителите в служба

„Регистратура“, която обезпечава: цялата входяща кореспонденция на съда (подавани книжа на място, по поща/куриерски услуги, постъпващи книжа чрез ЕПЕП, ССЕВ, електронна поща), като сканира същата и присъединява към електронните папки на делата; обработка на постъпващите призовки и съобщения и разпределението им между призовкарите; осъществява техническата дейност по разпределение на делата и обезпечава дейността в информационния център на съда). Тези мерки следва да продължат да се прилагат и в бъдеще, което, от една страна, ще гарантира адекватно обезпечаване работата на тази служба при отсъствие на служител от същата, а от друга – ще балансира натовареността на всеки един служител в това звено.

С цел повишаване квалификацията си, съдебните служители участваха както в организирани от НИП обучения, така и в индивидуални такива по конкретни теми и свързани пряко със служебните задължения на служителя по сигурност на информацията, главния счетоводител, административния секретар, който е и личен състав. В отговор на увеличаващите се изисквания към съдебните служители със стартирането на електронното правосъдие и измененията в процесуалните закони, бяха организирани вътрешни обучения. Допълнително беше създадена и система за обобщаване на възникналите въпроси и при необходимост провеждане на допълнително обучения „на работното място“. Въведен е и т.нар. модел за „вътрешни обучения“ за новопостъпили съдебни служители.

2. Правораздавателна дейност.

Статистическите данни, публикувани в сайта на ВСС сочат, че РС – Варна е на челните места по натовареност сред съдилищата в областните центрове. Данните, са както следва:

Постъпили дела:

Години	Общо постъпили	Наказателни дела	Граждански дела
30.09.2025	14840	3882	10958
2024	21746	5149	16597
2023	22394	5547	16847
2022	22445	5342	17103
2021	23894	5407	18487

От постъпилите наказателни дела средно 58% са НАХД, НЧХД и АНД, като през годините е отчетено увеличение на делата от общ характер за сметка на административнонаказателните. 28% от постъпилите в периода 2021-2024г. граждански дела са иски, като

за 2025г. този процент е 35%. Последното се дължи на намаления брой заповедни дела, като за времето след 01.07.2025г. техният брой е 59 броя.

Дела за разглеждане. Свършени дела.

Години	Наказателни дела		Граждански дела	
	за разглеждане	свършени	за разглеждане	свършени
30.09.2025	4924	3838	14677	10735
2024	6149	5107	20007	16288
2023	6549	5564	20020	16610
2022	6309	5292	20306	17133
2021	6326	5359	22186	18983

Горните данни сочат на очерталата се през годините тенденция на приключване на почти идентичен брой дела, спрямо постъпилите, като съотношението на свършените дела към тези за разглеждане е както следва:

за наказателни дела - 78 % за 2025г., 83% за 2024г., 85% за 2023г., 84% за 2022г. и 85% за 2021г.;

за граждански дела - 73 % за 2025г., 81% за 2024г., 83% за 2023г., 84% за 2022г. и 86% за 2021г.

Запазен през годините е и показателят за приключване на делата в 3-месечен срок – за наказателните дела той е 77%, а за гражданските – 85%.

Броят на постановените съдебни актове по същество е както следва:

Години	Общо решения по чл.235 ГПК, присъда и решение по АНД	Присъда и решения по АНД		Решения по чл.235 ГПК	
		брой	Средномесечно на съдия в НО	брой	Средномесечно на съдия в ГО
30.09.2025	3729	1257	8.22	2472	10.82
2024	5109	1605	7.57	3504	10.88
2023	5259	1976	9.19	3283	9.61
2022	5463	1906	8.63	3557	8.96
2021	6181	2027	10.26	4154	10.33

Съдебните актове се изготвят в установения от закона срок. Просрочия са изолирани и в отделни състави, като в повечето случаи се дължат на обективни причини.

От обжалваните актове изцяло са потвърдени 64%.

Години	Върнати	Потвърдени		Отменени /обезсилени/ нищожни	
		брой	%	брой	%
6/2025	1052	645	61.31	214	20,34
2024	2003	1241	61.95	450	22,46
2023	1894	1196	63.15	401	21,70
2022	2528	1642	65.00	541	21,40
2021	2683	1783	67.00	605	23,00

Горните данни сочат на известно понижение през годините по показателя качество на съдебните актове, като това приоритетно се отнася до гражданските дела. Веднага обаче следва да се посочи, че атестат за качеството на правораздаването е и съотношението на подлежащите на обжалване актове спрямо обжалваните/протестираните. Така от общия брой постановени решения по чл. 235 ГПК, присъди и решения по АНД, необжалвани са 65%. през 2021г.; 62% през 2022г. 72% през 2023г.; 80% през 2024г. и 2025г.

Натовареност на съдиите от РС – Варна по щат и по показател „действителна натовареност“.

**За 2021 г., 2022 г. и първите 6 месеца на 2025 г. данните за натовареност по щат са изчислени на база 57 щатни бройки, а за периода 2023 и 2024 към щата на съдиите за съответните години, който е бил 56 щатни бройки.*

Години	Постъпили дела	Разгледани дела	Свършени дела
6/2025	33,24	47,17	33,07
2024	31.75	38.24	31.28
2023	32.74	38.87	32.42
2022	32.81	38.91	32.79
2021	34.33	40.97	34.97

Действителната натовареност на един съдия в РС – Варна.

Години	Постъпили дела	Разгледани дела	Свършени дела
6/2025	40,47	57,41	40,25
2024	40.66	48.98	40.06
2023	40.20	47.72	39.81
2022	36.33	43.07	36.29
2021	39.82	47.52	40.57

Всички сме наясно, че статистиката дава основната рамка, тя не може да измери усилията, творческия подход, желанието да бъде преодоляно поредното предизвикателство и стремежът въпреки всичко да бъдеш отговорен и да дадеш най-доброто от себе си. Казвам това,

защото добрите показатели през последните 5 години, са постигнати в условията на перманентен кадрови дефицит в Районен съд – Варна.

Държавните съдебни изпълнители при Районен съд – Варна.

Години	Постъпили	Вземания на ОСВ	Свършени	Прекратени
6/2025	722	596	290	760
2024	1907	1431	612	1888
2023	2014	1720	579	2224
2022	1579	1247	604	1350
2021	1897	1130	715	1154

Анализа на дейността на държавните съдебни изпълнители сочи, че между 75-80% от делата са за вземания на органите на съдебната власт. През годините ясно се очерта тенденция за спад в показателите относно събраните от държавните съдебни изпълнители суми. Това обуслови необходимост от анализ на причините, довели до отчитаните резултати. Същият показва, че една от причините за спада на нивото на събираемост на вземанията е платежоспособността на длъжниците и наличието на имущество, респ. липсата на такова, което да служи за събиране на задълженията, а от друга – обективна невъзможност за прилагане на способите за принудително изпълнение.

Съдии по вписванията

Данните от дейността на съдиите по вписванията сочи на устойчива тенденция към повишаване на обемите работа.

За първото 6-месечие на 2025г. постановените вписвания, отбелязвания, заличавания и определения за отказ са 20 681 бр.; за 2024 г.- 42 690бр.; за 2023г.- 40 817 бр.; за 2022 г.- 43 680 бр. и 41 345 бр. за 2021 г.

3. Техническа и материална обезпеченост.

Сградата, в която се помещава институцията, е с отдавна изчерпан капацитет и същата е крайно недостатъчна, за да отговори на нуждите на съдопроизводствената дейност, в резултат на това все по-осезаемо се усеща липсата на достатъчно съдебни зали за провеждане на съдебните заседания, хранилища за документи, пазенето на които няма да отпадне скоро независимо от въвеждането

на електронното правосъдие, недостиг на работни помещения. Въпреки това, към настоящия момент една от съдебните палати на града се намира именно в тази сграда, същата следва да бъде поддържана и доколкото е възможно - да бъде адаптирана за нуждите на работещите в нея и на потребителите на съдебни услуги. В тази връзка в съда бяха предприети ремонтни дейности, с цел подобряване условията на труд и обслужване на гражданите. Освен подобряване на битовите условия и визията на институцията, ремонтните дейности за пореден път имаха за цел да реорганизират работното пространство с цел осигуряване на работни места и място за съхранение на дела и документи.

През периода, в който съм председател на Районен съд – Варна, беше подменена и телефонната централа, обслужващата както комуникацията между работещите сградата, така и комуникацията с лица и институции извън нея. Това, от една страна, доведе до намаляване на разходите към доставчика на телекомунационната услуга, а от друга - дава възможност за проследимост на входящи и изходящи обаждания и предприемане на съответните действия при необходимост.

През периода на мандата ми като председател фокусът беше поставен върху обезпечаване на работата с адекватна техника и подмяната на морално остаряла и амортизирана такава – с нова, с която нормално да се осигури електронното правосъдие. Така през последните три години бяха подменени 40 % от UPS-ите в съда, 64 % от мрежовите комутатори, 38% от печатащата техника, 100% от сканиращата техника и звукозаписните системи, 80% от компютърните конфигурации в съда, почти всички преносими компютри, използвани основно за осъществяване на видеоконферентни връзки по делата, както и 90% от смартфоните, използвани от призовкарите при връчване на книжа.

Работните места са оборудвани с необходимата компютърна и периферна техника. Всички работни места „достъпват“ сървърите чрез изградената вътрешна компютърна мрежа, като политиките и нивата за достъп се осъществяват посредством домейн контролер, което позволява централизирано управление на работните станции.

Подменената звукозаписна техника в съдебните зали позволява изготвянето на надеждни и ясни записи, които улесняват допълнително изготвянето на съдебните протоколи. Дейността се обезпечава от разписани правила за сроковете и начините на

съхранение на файловете, включително и при постъпило искане за поправка на протокола.

Софтуерно работата по делата се обезпечава основно чрез ЕИСС, включително и по отношение на книгата за връчване, а по изпълнителите дела – с JES. Финансовата част от дейността на ДСИ продължава да се обезпечава с програмен продукт NFORCE, чрез който след „зареждане“ на банковото извлечение сумите за разпределение се отнасят към съответните изпълнителни дела.

4. Комуникационна и медийна политика, дейности за повишаване на правната култура и информираността на обществеността за работата на съда и съдебната администрация.

Ежедневно чрез прессъобщения до медиите се обезпечава присъствието на Районен съд - Варна в публичното пространство и се осигуряват информация по дела и теми, отразяващи работата на институцията. Пресслужбата поддържа масив от прессъобщения и публикации и на сайта на съда. Успоредно с това съдейства на представители на медиите за подготовка на тематични материали при заявен журналистически интерес. В сайта на съда е налична и актуална информация, полезна за гражданите и страните по дела.

През годините представители на съда традиционно се включваха в работни срещи и съвместни партньорски форуми, свързани с развитието на образователни проекти и участия в обменни визити по линия на Европейската мрежа за съдебно обучение (EJTN). Като продължение на усилията за повишаване на комуникационните компетентности на съдиите от лятото на 2024 г. Районен съд - Варна се ангажира с участие на магистрати и оказване на логистична подкрепа в процеса по заснемане на документален филм „Гласът на детето“, който цели представяне на националните и международни стандарти при изслушването на деца по финансиран проект по Програма „Правосъдие“ на Европейската комисия. През същата година съдът беше и домакин на информационна среща за потребители, работещи и доброволци в центрове за социални услуги и резидентни грижи, в рамките на инициативата „По-активни и по-неуязвими“, осъществявана по проект „Права и ценности“ на Европейския съюз.

Продължават и дейностите свързани с образователни срещи и посещения на ученици и студенти в съда, с лекторско участие на 16 магистрати и над 10 съдебни служители средногодишно. Проведени са

множество практически занятия и организирани демонстрации за стажанти от профилирани програми „Съдебна администрация“ – средношколци и студенти. През последните четири години съдът се ангажира пряко с информационно-практическата подготовка на ученици-практиканти от паралелка „Съдебна администрация“ на варненска гимназия, както и с практическо обучение на стажанти от бакалавърската програма „Съдебна администрация“ на Икономически университет – Варна.

За периода от 2021г. до м. октомври 2025г. общият брой на ученици и студенти, обхванати в информационно-образователните програми, проекти и инициативи, развивани от съда е над 2300. Работата с младите хора е съсредоточена в следните четири направления:

- Национална ОП „Съдебната власт – информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратури“ - с училища-партньори;

- Регионална ОП „Час по правосъдие“ – с възпитаници на общо 25 варненски училища;

- Кампании „Ден на отворени врати“, провеждани самостоятелно и съвместно с Районна прокуратура - Варна;

- ОП „Правото в действие“ със студенти от неюридически специалности на Икономически университет – Варна и бакалавърска програма „Съдебна администрация“.

Широк отзвук в медиите и социалните мрежи, получиха публичните дебати по правни теми, организирани от Районен съд – Варна по повод Деня на Конституцията. Участници са отбори от гимназисти, а жури - съдии от Районен съд – Варна. Дебатите се организират през последните две години, а оценката дадена за тях в публичното пространство е за „уникална новаторска инициатива на съда“ по отбелязване на професионалния празник на юристи и съдебни служители.

Районен съд – Варна отчита, че дейностите, целящи да направят работата на съда по-разбираема и достъпна, способстват както за популяризиране на образователни инициативи, така и за повишаване на разбирането и доверието към съда, и към правораздавателните институции като цяло. На базата на опита и дългогодишните традиции в организацията и провеждането на различни образователни програми

и инициативи, смятам, че интересът към тези форми на взаимодействие с ученици и студенти непрекъснато расте, като те определено имат позитивна роля за познаването на дейността на правораздавателните институции, което считам за стойностна инвестиция в нашите деца.

На фона на всичко дотук е ред да отбележа, че мандатът ми на председател логично беше белязан от процеса на преминаване към електронно правосъдие и адаптиране на дейността и съдебните процедури към новите условия и нормативни изменения в тази посока. Стъпките, извървяни от предишните административни ръководители към създаване и попълване на електронни папки на делата (тази беше посоката и в самото начало на моя мандат), съвсем логично преминаха в реализиране на дейности, които да обезпечат същинския процес по преминаване към електронно правосъдие. Постепенно част от нашето работно ежедневие станаха електронните дела, извършването на процесуални действия в електронна форма, размяна на книжа чрез информационни системи – ССЕВ и по-късно ЕПЕП, дигитализиране на книжа и въвеждането им в деловодната система, правораздаване с електронно подписани актове.

Промени в този смисъл настъпиха и в работата на Държавните съдебни изпълнители, където усилията бяха насочени към намаляване на хартиения документооборот и редуцирането му до необходимия минимум. Почти всички справки и запитвания във връзка с проучването на длъжниците се извършва чрез Regix, а изпращането на съобщения до страни и институции – чрез ССЕВ, като тази дейност е осигурена чрез комуникационни модули за връзка между деловодната програма, което автоматизира процеса на изпращане и получаване на кореспонденцията и въвеждането ѝ в електронната папка на изпълнителното дело.

Лятото на 2025г. дойде с още очаквани промени – електронното заповедно производство и централизираното разпределение на този вид дела, въвеждането на електронния изпълнителен лист и задължителната информационна среща за процедурата по медиация.

Всички тези нови моменти в ежедневната работа на Районен съд – Варна бяха съпроводени както с необходимите промени в процедурите, така и, считам, с адекватни мерки по подготовка и обучение на работещите в съда. Въведената система за обобщаване на

възникналите въпроси, своевременното им адресиране до компетентните да предприемат действия и обучение на място при необходимост, допринесоха за по-плавното въвеждане на новите моменти в работата на всички.

Адекватното планиране на ресурсите, в действителност даде резултат. Разбира се, изключително важно е да се отбележи и активната позиция на Висшия съдебен съвет по отношение на обезпечаването с необходимата техника на тези процеси.

Паралелно със съдопроизводствената дейност съдът продължи да надгражда и усъвършенства системата си за финансово управление и контрол, тъй като ръководството ясно съзнава, че ясните правила и конкретни параметри, в които следва да се реализират дейностите на съда, са задължително условие, за да осигури разумна увереност, че целите на Районен съд - Варна ще бъдат постигнати, от една страна, а от друга - задават рамката, в контекста на която следва да се оцени резултата. Системата за Финансово управление и контрол, прилагана в Районен съд – Варна, е базирана на принципите на всеобхватност, ефективност, прозрачност, устойчивост и законосъобразност.

През 2024г. Районен съд – Варна беше включен в графика за провеждане на одит. Същият приключи с положителна оценка за състоянието на СФУК в съда. Адекватните процедури за планиране, оценка на риска, възлагане, изпълнение и оценка на изпълнението, са изключително полезни за ръководството на съда и в контекста на програмното бюджетиране, на което в съдилищата бе поставено началото през 2024г.

Именно с цел анализ и измерване на ефекта от планираните дейности, свързани с поетапното дигитализиране на съдопроизводствената дейност, през 2021г., след въвеждане на ЕИСС, ръководството започна и мониторинг на данните, имащи отношение към трансформациите в документооборота, свързани с въвеждането на електронното правосъдие.

Една от важните стъпки в тази посока беше направена през 2023г. Тогава в тестовата среда на ЕПЕП стартира безхартиен обмен на дела между Районен съд – Варна и Административен съд - Варна. Към днешна дата интеграцията на деловодните системи е факт.

В началото на 2025г., четири години след като беше поставено началото на електронното правосъдие, Районен съд – Варна отчита, че:

- документите, постъпили по електронна поща, са се увеличили с 52% в сравнение с тези от 2023г.

- Книжата изпратени през ЕПЕП бележат ръст от 11 % спрямо 2023г. и спрямо 2022г.

- Увеличават се връчванията през Системата за сигурно електронно връчване. Регистрираният ръст е с 44%, спрямо 2023г., а спрямо 2022г. увеличението е два пъти и половина.

- С 44% са намалели изготвените на хартия и изпратени за връчване призовки по дела на Районен съд – Варна.

- Намаление е регистрирано в броя на дигитализираните документи, постъпили в съда на хартия. В сравнение с 2023г. те са намалели близо на половина.

- Увеличението на входящите електронни документи и наличието на дела на хартия, логично води и до увеличение на потреблението на принтерна хартия. Към настоящия момент то бележи ръст с 16 %, като през 2022 г. увеличението беше 11,5 %.

- Положителен икономически ефект е отчетен по отношение на пощенските разходи. Въпреки увеличението на цените по договора за пощенски услуги, което през 2024г. беше по-съществено, размерът на тези разходи е останал почти непроменен.

Тези данни дават увереност, че подходът на ръководството по адаптиране на съдопроизводствената дейност към новите условия през последните 4 години е подходящ и адекватен.

Районен съд - Варна продължи да популяризира медиацията като способ за решаване на съдебни спорове. В резултат от усилията на съдиите алтернативният метод за решаване на спорове - медиация продължи да се развива в Центъра по медиация към района на Окръжен съд гр. Варна със запазване на високия брой на постъпващите заявления за медиация. През периода 2021г. – 30.09.2025г. по дела на Районния съд са постъпили 410 заявления, от които 359 бр. от страни по граждански дела и 51 бр. по НЧХД. По 312 от постъпилите заявления са насрочени процедури, като общо са проведени 466 медиационни срещи, а по 99 от постъпилите заявления не е проведена процедура по медиация, поради отказ на една от страните, по 19 от подадените заявления медиацията продължава. Средната продължителност на медиациите е 2 срещи. От

приключилите медиации по 283 дела са постигнати 88 споразумения, от които 80 по граждански дела и 8 по НЧХ дела.

Медиацията е кауза не само за съдиите от гр. Варна. Зад нея стоят институции и съсловни организации от града. Именно поради това и въвеждането на задължителна информационна среща беше посрещнато с разбиране и даде за краткото време резултати. За краткото време от влизане в сила на измененията в ГПК и ЗМ след проведена задължителна информационна среща за процедура по медиация е сключено едно споразумение.

Набелязване на цели за развитие и тяхното достигане.

Пет са стратегическите цели, с които считам, че Районен съд – Варна следва да работи и занапред. Същите са намерили отражение в изготвената и утвърдена от мен Стратегия за развитие на институцията. В този смисъл фокусът на ръководството следва да продължи да бъде насочен към:

- срочно, качествено и достъпно правосъдие;
- ефективно и ефикасно управление на съда;
- укрепване на административния капацитет;
- прозрачност, публичност и доверие в работата на съда;
- интегриране на информационни технологии в дейността на съда.

Макар целите да са ясно дефинирани, същите са взаимосвързани и не съществуват самостоятелно. Срочно, качествено и достъпно правосъдие може да се постигне чрез ефективно управление на делата и ресурсите, повишаване компетентността и уменията на магистратите и съдебните служители, разбирането, че процесите се случват в условията на прозрачност и публичност, с цел повишаване доверието в работата на институцията, както и в условията на необратим процес на интегриране на информационните технологии в дейността на институцията.

Дейностите по ефективно управление на делата ще продължат да бъдат насочени към ежемесечен контрол по отношение срочността на насрочване на производствата за открити съдебни заседания, анализ на причините за отлагане и изготвяне на крайните съдебни

актове в предвидените срокове. В тази връзка ще продължи въведената форма на мониторинг чрез изготвяне на съответните справки и предприемане на действия при необходимост.

Именно в резултат на мониторинг и съответно анализ на дейността на държавните съдебни изпълнители при Районен съд - Варна се установи и необходимостта от предприемане на мерки във връзка с повишаване на събираемостта на вземанията на съдебната власт. На практика един от способите за принудително изпълнение – публична продажба на движими вещи, реално не се прилага. С цел обезпечаване описа на вещите, а оттам и възможността за публичната им продажба, в оперативен порядък усилията на ръководството ще бъдат насочени към осигуряване на служебен автомобил, който да служи за целите на принудително изпълнение.

Анализира се и дейността по призоваване. В резултат на извършваното наблюдение се установиха пропуски при прилагане на процедурите по призоваване, довело до актуализиране на правилата за връчване. Съвместно с Окръжен съд – Варна и Административен съд - Варна бе проведено обучение на призовкарите от трите съдилища с цел унифициране на дейностите по връчване на книжа. Планирани са и обучителни срещи с връчителите от кметствата. Практиката по анализ на дейността по призоваване ще продължи и занапред, тъй като добрият резултат е пряко свързан със срочността на разглеждане и приключване на делата.

За изключително полезен намирам установения механизъм за обсъждане на промени в нормативната уредба, което ще продължи и занапред, при необходимост и съвместно със съдии от въззивната и касационната инстанция (по наказателни дела от административен характер и административни дела).

И към момента съдии от Районен съд – Варна наблюдават върнатите от инстанционен контрол дела. Анализът на причините за отмяна на съдебните актове е изключително важен от гледна точка на качеството на правораздаването, поради което мониторингът на върнатите дела следва да продължи. Отчитайки, обаче, натовареността на съдиите, при обобщаване на постъпилата информация ще бъдат включени и съдебните помощници. От една страна това ще им даде възможност да надграждат професионалните си знания, а от друга – ще осигури достатъчно време на съдиите да се занимават изключително само с анализа на предоставените им данни.

В ход е изграждане на механизъм за достъп за съдиите от Районен съд – Варна до съдебни актове, постановени по наши дела след обжалване, които по силата на чл. 64 ЗСВ и решение на Пленума на Висшия съдебен съвет не се публикуват изцяло или частично. Това ще даде възможност на магистратите от Районен съд – Варна да се запознават с практиката на въззивната и касационната инстанция дори по дела, по които не са били докладчици.

Изброените по-горе дейности са адекватен механизъм за идентифициране на необходимостта от обучение. Това е другата посока, в която планирам конкретни стъпки – тематични обучения, продължаване обучението „на работно място“, насърчаване на всички работещи в съда да участват в обучения на НИП и регионални такива. В краткосрочен план предстои обучителен процес за съдиите, държавните съдебни изпълнители и съдебните служители, който следва да обезпечи прилагането на Закона за несъстоятелност на физическите лица. В този смисъл е и планирана среща със синдиците, включени в списъка по чл. 655, ал. 1, т. 5 ТЗ с посочен адрес гр. Варна.

През годините с все по-голяма категоричност се доказва, че въпросите, възникнали в работното ежедневие на съда, намират отговор при поддържане на конструктивен диалог с представителите на органите на съдебната власт в града, Адвокатска колегия – Варна, ОД на МВР и други. В краткосрочен план са планирани следващите стъпки, а именно провеждане на срещи с представители на ОД на МВР за обсъждане на конкретни въпроси, свързани с делата по Закона за защита от домашно насилие.

Съдобпроизводствената дейност не може да бъде обезпечена без ефективно и ефикасно управление на ресурсите. Следва да се държи сметка за условията, в които работещите в съда извършват възложената им работа, а страните по дела – биват обслужвани. В тази смисъл е необходимо да бъде довършен процесът по подмяна на компютърната техника. Необходимо е и обезпечаване в оперативен порядък на поне още две места за „четене“ на електронни дела, продиктувано и от въвеждането на централизираното разпределение на заповедни производства.

Следва да продължи мониторинга на състоянието на материално-техническата база и предприемане на адекватни действия в рамките на архитектурните възможности на сградния фонд – в потвърждение на това са и заявените ремонти за 2026г.

Качеството на съдебната услуга и условията, в които се предлага тя, неминуемо са част от формиране на общественото мнение за работата на институцията. Със съзнанието, че повишаването на доверието към съда обаче включва и редица други мерки, следва да продължат добрите практики в посока на:

- участие на магистрати от Районен съд – Варна в изпълнението на Образователната програма на ВСС и МОН „Съдебната власт – информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратури“, както и в други инициативи при желание от страна на ученици/студенти за посещения в съдебната палата или изнасяне на лекции в учебните заведения;

- повишаване на информираността на обществото за дейността на съда, организацията на работа и постиженията чрез ежегодно организиране на Дни на отворени врати, учебни посещения на студенти и ученици, неправителствени организации и неформални групи;

- продължаване на съвместните инициативи и сътрудничество с варненски университети, организиране на семинари с участието на магистрати, работни посещения в съда, оптимизиране на стажантската програма;

- сътрудничество със СУХНИ „Константин Преславски“ Варна и подпомагане на учебния процес по специалността „Съдебна администрация“ и съдействие при организиране и провеждане на производствените практики.

Следва да бъдат предприети и действия по получаване на обратна информация за степента на удовлетвореност на гражданите и адвокатите при ползване на услугите, предоставяни от администрацията на съда. Резултатите от подобен тип мониторинг ще укажат ясно посоката и вида на промените, които следва да се реализират занапред.

Уважаеми дами и господа, членове на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет,

Съдържанието на изложеното по-горе, обективно не може да преразкаже случилото се в институцията през последните 5 години, да

очертае предстоящото занапред и то в условията на изключително интензивно работно ежедневие. Считам обаче, че съдържа необходимия минимум, който илюстрира свършеното досега, което мога да определя като успех за институцията, зад който стоим всички от Районен съд – Варна. Успех, който е стабилна основа за успешност, но същата няма да бъде възможна без вярната посока занапред, без подкрепата и при липсата на екипност на всички работещи в съда. Ще завърша с това с което започнах - утвърждаването на Районен съд – Варна като независима и авторитетна институция, функционираща прозрачно, с активното професионално участие на работещите в нея може да бъде постигнато единствено чрез осъзнаване и приемане на екипния модел на работа, чувството за институционална идентичност и ангажираност с целите, формулирани от ръководството, но споделени и от състава на съда.

Благодаря за вниманието.

С уважение:

Магдалена Давидова-Янева